Differentia à transuersis processibus.

uersis processibus, uertebræ thoracis etiam inuicem uarsant, uerùm non adeò ut Galenus in decimotertio de Partium usu prodidit, decimã & duas ipsi succumbentes transuersis priuans processibus. Omnibus enim thoracis uertebris utrinq; unus transuersus obtigit processus, qui magnitudine in nouem superioribus uertebris uix quicquam differt. decimæ autem uertebræ transuersi processus minus, quàm superiorum uertebrarum, extuberant, ut etiam decima, quæ ipsi cõmittitur costa, admodum parua spuriaq; est. Vndecimæ uerò uertebræ transuersi processus minores adhuc decimæ sunt, & duodecimę processus adhuc minores ipsius undecimæ: nimirum quòd non tantus horum processuum usus, atque superiorum uertebrarum processuum, sit. Cæteris enim omnibus costæ articulantur, quarum gratia thoracis uertebræ ualidissimos crassissimosq; processus transuersos sibi uendicãt. Duodecimæ uerò & undecimæ transuersis processibus costæ non articulantur. duæ enim infimæ utriusque lateris costæ, unica tantum ad uertebrarum corpus articulatione committũtur, reliquis interim ad uertebrarũ corpora & processuum transuersorum apices dearticulatis. Ad [p] apices nanque transuersorum processuum nouem superiorum thoracis uertebrarũ sinus cartilagine incrustati uidentur, quibus costarum [q] capitulum articulatur. In transuersis autem decimæ uertebræ processibus eiusmodi sinus aut nulli, aut interdum obscuri conspiciuntur: in duarum uerò infimarum processibus prorsus nulli occurrunt. Præterea sinus in transuersorum processuum apicibus sculpti, omnes quidem anteriori processuum sede habentur: uerum alij superiorem, alij mediam magis occupant. Primæ enim uertebræ transuersorum processuum sinus deorsum spectant, nonæ uerò sursum, mediæ autem medio se habent modo. Quod Galenus quidem parum animaduertisse uidetur, quum costarum nexus explicãs, huiusmodi sinus omnes deorsum spectare, atque inferiori apicis transuersorum processuum sede insculpi arbitratur. Qui decimam thoracis uertebram, & duas huic subiectas nequaquã transuersis processibus ob id debebãt priuare, quòd illi totius dorsi in latus motum essent præpedituri. Si enim motus illius ratione Natura transuersos processus illis uertebris abesse uoluisset, nõ magis uertebras decimæ (quam Galenus suprà infraq; suscipi tradidit) subditas, quàm superpositas, debuisset illis processibus priuare. Nam si inferiorum uertebrarũ transuersi processus motui laterali obstaculo erant futuri, profectò superiores non minus motui, quàm inferiores obstitissent. Quemadmodum enim dorsi pars, quæ uertebræ suprà infraq; exceptæ subijcitur, sursum in illo motu ducitur: ita etiã superiacentem partẽ deorsum ferri necessum est, si modo ueluti in semicirculũ dorsum in latus duci debeat, cuius semicirculi circumferentiæ medium punctum uertebra illa meritò censetur, quæ suprà infraq; suscipitur, quæcunq; etiam hæc sit. At quid opus est huic sermoni, adhuc propter uertebram utrinque susceptam intellectu difficili, immorari? quum decima & duæ ipsi succumbentes thoracis uertebræ tam insignes transuersos processus habeant, quàm illorum usui in musculorum exortu insertioneq; expedit. Quinetiã Galenus sui nescio quàm memor, passim omnes costas duobus internodijs articulari prodidit, uno scilicet uertebræ corpori, altero autem transuerso processui. quod si esset (uti sanè non est) nunquid & decima thoracis uertebra, & duæ ipsi subditæ necessariò transuersis donarentur processibus? Quo autem ductu illi aut sursum aut deorsum porrigantur, tunc dicemus, quum thoracis uertebrarum spinas sermoni subnexuerimus. Natura enim omnibus thoracis uertebris spinam toto ductu simplicem, minimeq; [r] bifidam largitur. Atque huius spinæ in omnibus uertebris non eadem forma uisitur. Nouem enim superiores [s] longissimas exigunt spinas, non admodum amplas, at tamen ex ampla basi in mucronem sensim desinentes, triangulique imaginem ita referentes, ac si triangulari constarent pyramide. Superiori nanque sede [t] rectam acutamq; ostendunt lineam, secundùm ipsarum longitudinem exporrectam, & deinde utrinq; ad [u] latera iuxta inferiorem ipsarum sedem, similẽ etiã obtinent lineã. adeò ut spinæ unius, tres longæ acutæq; lineæ, ternas superficies efforment: quarum [x] duæ superiorẽ spinæ sedem cõstituunt, quæ superiorẽ uertebrã respicit, atq; harum una utrinq; habetur. [y] tertia superficies inferiorem cõstituit sedem, subiacẽtis uertebræ spinæ incumbentẽ. Tres istæ superficies in eadem spina in nouẽ superioribus uertebris, ut plurimùm pares & æquè amplæ cernũtur, et duæ superficies exactè læues sunt. tertia autem & inferior aspera est, & ueluti [z] linea secundùm ipsius longitudinẽ ducta interdiuiditur. Ab hac tertiæ superficiei linea ligamentũ prodit, quod lineæ duabus superficiebus cõmuni inseritur, ac inuicẽ spinas colligãs, interuallumq; earundẽ opplens, dextros spinæ musculos à sinistris dirimit, illi respondens ligamento, quod [a] inter ulnam & radium, [b] ac inter tibiæ os & fibulam consistere dicã. Interdum superiores superficies inferiori ampliores apparent, ipsæq; spinæ à lateribus magis (quemadmodum in quadrupedibus cernitur) sunt depressæ. Decima thoracis uertebra non ita prominentem, atque superiores uertebræ, spinam exigit: neq; hæc triangularem

Libro de Ossibus, & octauo de Admi. dissec.

In Lib. de Ossibus.

Tum alibi sæpius, tum maxime 8 de Admi. dissec.

A spina differentiæ.

p 1 fi. K. & 3 fig. cap. 19 c, b.
q 4 fig. ca. 19 M.
r 8 fig. 15 cap. f, x. s 1, 2 fig. N, O, P.
t 2 fig. N. u 1, 2 fig. O, P.
x 2 fig. una ab O ad N. altera ab N ad P.
y 1 fig. inter O et P.
z 1 fig. Q.
a 1 fig. cap. 1 lib. 2 a inter E & I.
b 7 mus. ca. S, T, V.

rem illam imaginem adeò scitè commonstrat. Duæ enim
dum sunt. tertia autem inferior ue angusta cernitur, nec
inæqualis. Præterea spinæ huius mucro obtusus ampl
spinæ acutus & strictus. Vndecimæ uertebræ [c] spina, a
& utrinq; magis adhuc deprimitur, ampliorq; (si superio
inde inferior ipsius superficies in lineam insigniter extub
& aspera uisitur, huiusq; spinæ mucro admodum obtu
adhuc magis à superiorum uertebrarum spinis uariat, a
ginem magna ex parte accedens, quæ utrinque admodu
spectes, admodum lata & ampla. Cæterùm ut omnibus
accidit, sic etiam spinæ ductu inuicem discrepant. Noue
brarum spinæ, ut & ceruicis, insigniter decliues feruntu
cimæ autem thoracis uertebræ spina minus quàm super
gisq; rectà retrorsum fertur. Vndecimæ spina adhuc re
duodecimæ spina uincit. Verùm interim harũ nulla ade
per magis deorsum, quàm sursum, uergat. quod etiam c
accidit, deorsum magis quàm sursum spectantibus. At
da sunt. Canibus enim, simijs, leporibus, & alijs ferè qua
tio, Galeni dogmatibus pulchrè quadrans. His enim
que deorsum neque sursum uergit, & duæ deinceps, qu
habent obscurè superiora suo mucrone spectantem. Rel
nas exigunt ab imo sursum porrectas. longè profectò sec
uertebræ spinam sursum magis, quàm deorsum, inclinar
colli uertebrarum processus, quemadmodum & nouem
tentia, decliues, seu à summo ad imum deberẽt porrigi:
uix mentione dignum uideatur. Quandoquidem si tra
non perfunctoriè consideraueris, dices illos [f] externo se
spicere; [g] interno autẽ seu anteriori latere, quod posterior
autem nouem superiorum thoracis uertebrarum proce
& sursum magis, quàm deorsum, feruntur. Verùm [h] su
[i] inferior caua, & nonnihil sinuata, quasi hac ratione def
illi referrent. Transuersi autem processus duodecimæ th
uerum etiam egregiè retrorsum ducuntur, quemadmod
nonnihil sursum spectãt. [k] Transuersi lumborũ uertebrar
ducuntur: quanq; uertebra sacro ossi cõmissa, paulò man
cernitur. In canibus transuersi processus colli uertebrar
deorsum tendunt. Thoracis autem uertebrarum process
modum leuiter. Verùm lumborum uertebrarum proces
guntur, & Galeni descriptionibus ad amussim conueni
exceperis. plures enim lumborum uertebræ canibus & c
minibus, qui etiam plerunque à canibus una thoracis ue
dum transuersi posterioresq; thoracis uertebrarũ proces
dentes & descendentes uocamus, ea quæ nunc subsequ
omnium quę suprà sacrum os habentur, articulationis, o
duplex est ratio. aut enim succumbens uertebra superiac
aut succumbens superiorem in suis finibus excipit. ade
demptis, una parte suscipiat, altera suscipiatur. Prima enim
riori sede suscipit, [m] superiori quidem occipitis ossis capit
cis uertebram. [o] Duodecima uerò thoracis (nisi alia qu
pitur, nullam interim suscipiens. Omnes itaque hac uert
uicis, priori articulationis genere committuntur. superi
decima thoracis undecimam. Quæ autem sub utrinque
sui parte superiacentem excipiunt, inferiori autem parte
ma lumborum uertebra à secunda suscipitur. Thoracis u
positæ, eandem in ascendentibus descendentibusq; pro
obtinent. Sunt autem hæ thoracis uertebræ, secundũ G
nouem superiores: aut alicubi in libris de Vsu partium de

c 3 fig. R.
d 4 fi. S.
e 2 fi. cap. 17. C, D, E, F, G.
Obseruato fi. cap. 14. & 2 & 3 fi. integrarum.
f 3, 10 fi. cap. 15 x.
g earundẽ fig. z.
h 1, 2 fi. L.
i 1 fi. M.
k 1, 2, 3 fi. cap. 17. H.
l fi. cap. 14 N, O.
m 2 fi. 15 cap. N, suscipit 1 figuræ B.
n 4 fi. 15 cap. Y suscipit 5 figuræ c.
o fi. cap. 14 E. & 3 integrarũ ad 12 costam.
p 7 fi. 15 ca. 2. deinde 9 fig. A. & 11 fi. 8. A.

ANDREAS VESALIUS *De Humani Corporis Fabrica* BASEL, 1543 THE WARNOCK LIBRARY